

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 448/2025-26

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], narodenej [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej KubalaLegal s.r.o., Rozvojová 2, Košice, proti prvému výroku uznesenia Krajského súdu v Bratislave č. k. 8Cob/20/2025-273 z 29. mája 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 28. júla 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením krajského súdu, ktorým bol zrušený rozsudok pre zmeškanie okresného súdu.

II.

2. Okresný súd vzhľadom na to, že žalovaný a ani jeho advokát sa nedostavili na prvé pojednávanie rozsudkom pre zmeškanie na pojednávaní 4. septembra 2024, na návrh sťažovateľky žalovanému uložil zaplatiť sťažovateľke 5 320,82 eur s príslušenstvom. V konaní tomu predchádzal platobný rozkaz, ktorý bol žalovanému doručený v júni 2023, proti ktorému žalovaný podal odpor. Predvolanie na pojednávanie bolo žalovanému doručené 15. apríla 2024. Žalovaný 2. septembra 2024 na zastupovanie v konaní splnomocnil advokáta, ktorý v tento deň požiadal o odročenie pojednávania. Zdôraznil, že žalovaný ho chcel splnomocniť už skôr, k čomu nedošlo pre jeho práceneschopnosť, následné pracovné zaťaženie a dovolenku s tým, že na 4. september 2024 je v rodinnoprávnej veci na inom súde predvolaný na informatívny výsluch. Okresný súd 3. septembra 2024 advokáta žalovaného vyrozumel, že jeho žiadosti o odročenie nevyhovuje. Odmietol, že by nebola zachovaná lehota na prípravu pojednávania, keďže advokát prebral stav konania v čase, keď ho žalovaný splnomocnil, a dôvodom na odročenie nie je ani informatívny výsluch na inom súde, na ktorý bol predvolaný v júli 2024, teda neskôr, ako bol žalovaný predvolaný na pojednávanie.

3. Proti rozsudku okresného súdu podal žalovaný odvolanie, o ktorom krajský súd prvým výrokom namietaného uznesenia rozhodol tak, že rozsudok pre zmeškanie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, a to podľa § 389 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), keďže okresný súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovanému uskutočňovať procesné práva v miere porušenia práva na spravodlivý proces. Podľa krajského súdu neboli dané dôvody na rozhodnutie rozsudkom pre zmeškanie podľa § 274 CSP, podľa ktorého súd rozhodne na návrh žalobcu rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobe vyhovie, ak sa žalovaný nedostavil na pojednávanie, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a svoju neprítomnosť neospravedlnil včas a vážnymi okolnosťami. Krajský súd sa nestotožnil s tým, že informatívny výsluch v rodinnej veci na inom súde, na ktorý bol advokát žalovaného predvolaný, nezakladal dôvod na odročenie pojednávania, osobitne, ak koncipientka advokáta žalovaného sa v tento deň zúčastnila výsluchu na súde v trestnej veci. Podľa krajského súdu výsluch rodičov v rodinnej veci mal prednosť, a preto bolo dôvodné pojednávanie vo veci sťažovateľa z tohto dôležitého dôvodu podľa § 183 ods. 1 CSP odročiť. Neboli tak splnené podmienky pre pojednávanie v neprítomnosti advokáta žalovaného a dôvod na rozhodnutie rozsudkom pre zmeškanie, osobitne, ak žalovaný odporom poprel nárok uplatnený sťažovateľkou, vyjadril sa duplikou a inak prietáhy v konaní nespôsobil. Krajský súd ďalej poukázal na viaceré rozhodnutia ústavného súdu (I. ÚS 233/2019, III. ÚS 373/2020, II. ÚS 106/2024, III. ÚS 354/2021).

III.

4. Sťažovateľka vyjadruje pochopenie k judikatúre ústavného súdu vo vzťahu k zrušujúcim rozhodnutiam všeobecných súdov. Je však presvedčená, že v jej veci treba zasiahnuť. Podľa sťažovateľky je uznesenie krajského súdu v rozpore s § 183 CSP a s judikatúrou najvyššieho súdu, podľa ktorej (i) dôležitým dôvodom na odročenie pojednávania nie je to, ak sa predvolaná strana advokátom dala zastúpiť v období kratšom ako päť dní pred dňom pojednávania (7Cdo/10/2023, 10bdo/19/2014), (ii) ospravedlniteľný dôvod odročenia pojednávania sa musí vyznačovať nepredvídateľnosťou, závažnosťou alebo iným aspektom (3Obdo/11/2009) a (iii) dôležitosť dôvodu pre odročenie pojednávania musí preukázať strana v čase rozhodnutia súdu o žiadosti o odročenie (3Cdo/1/2016). Okrem toho advokát žalovaného postupoval v rozpore so svojimi povinnosťami, keď 2. septembra 2024 neodmietol zastúpenia žalovaného v konaní, v ktorom sa nemohol zúčastniť pojednávania nariadeného na 4. september 2024.

5. Sťažovateľka ďalej poukazuje na protirečivosť odôvodnenia krajského súdu, keď zdôrazňuje odstup viac ako štyroch mesiacov medzi doručením predvolania na pojednávanie a splnomocnením advokáta, vyjadrenie žalovaného o tom, že advokáta chcel splnomocniť skôr, skutočnosť, že žalovaný bol poučený o koncentrácii konania, advokát žalovaného vedel o nariadenom pojednávaní a sám žalovaný vedel, že tento jeho advokát sa nariadeného pojednávania nezúčastní. S ohľadom na tieto skutočnosti sťažovateľka uzaviera, že uznesenie krajského súdu je svojvoľné a arbitrárne.

IV.

6. Ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá. Úlohou ústavného súdu je v zásade posúdiť, či je konanie

pred všeobecným súdom spravodlivé ako celok. To je v zásade možné až po jeho definitívnom skončení. Povinnosť chrániť základné práva totiž majú aj všeobecné súdy a až v prípade, keď v tejto úlohe zlyhajú v zásade ako celok, môže do ich činnosti zasiahnuť ústavný súd (IV. ÚS 79/2020). Ústavný súd preto spravidla nepristupuje k prieskumu zrušujúcich rozhodnutí odvolacích súdov a nezasahuje do prebiehajúceho, ešte neskončeného konania pred všeobecnými súdmi. Takýto prieskum je pripustený len veľmi výnimočne, a to v situácii, keď by namietané pochybenie zaťažilo celý ďalší proces zásadnou vadou, ktorá by už nebola napravitelná v ďalšom konaní.

7. Predmetom prieskumu je zrušujúce uznesenie krajského súdu vo vzťahu k rozsudku pre zmeškanie, ktorý treba vnímať ako procesný odklon a ktorý žiadnym spôsobom nenaznačuje to, ako bude spor v konečnom dôsledku vyriešený. Práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru je potrebné vnímať s ohľadom na definitívny výsledok konania pred všeobecnými súdmi. Opačný prístup by bol z pohľadu ústavného nesprávny, keďže by viedol nie k ochrane základných, na výsledok zameraných ústavných práv strán sporu, ale k tomu, že ústavný súd by vykonával dohľad nad tým, či všeobecné súdy pri svojich konaní definitívne nekončiacich postupoch a rozhodnutiach správne aplikujú podústavné právo. Takýto prístup by bol celkom nesprávny, keďže by z ústavného súdu vytvoril ďalšiu inštanciu všeobecného súdnictva, ktorá by vykonávala dohľad nielen nad výsledkami civilných sporov, ktoré sú zásahmi do základných práv, ale aj nad rôznymi čiastkovými, často nadbytočnými procesnými postupmi a rozhodnutiami všeobecných súdov.

8. Keďže namietané uznesenie krajského súdu meritórne a s konečnou platnosťou neriešilo a ani nevyriešilo predmet sporu, nedošlo k porušeniu ústavných práv sťažovateľky. Sťažovateľka môže v pokračujúcom konaní pred všeobecným súdom reálne uplatniť všetky svoje práva. Viac ako na nepriaznivých okolnostiach protistrany by sťažovateľka mala zakladať úspech v spore na presvedčivosti a dôvodnosti vlastných argumentov a v prípade rozsudku pre zmeškanie počítať s tým, že tento inštitút je určený predovšetkým na prípady úplnej pasivity protistrany, čo zjavne nie je tento prípad, keď konanie trvá predovšetkým z dôvodu, že žalovaný podal odpor proti platobnému rozkazu ešte z júna 2023.

9. Krajský súd definitívne vyriešil procesnú otázku, či podľa podústavného práva mal byť spor vo vzniknutej situácii nedostavenia sa advokáta žalovaného na pojednávanie vyriešený rozsudkom pre zmeškanie. Sťažovateľkou namietaný zásah do jej ústavných práv, ktorý vychádza z nesprávnosti rozhodnutia krajského súdu, však nevykazuje znaky excesu pri výklade procesných noriem, ktoré umožňujú vysloviť nesplnenie podmienok pre rozhodnutie rozsudkom pre zmeškanie. Úvaha krajského súdu, podľa ktorej neboli splnené podmienky pre takéto rozhodnutie podľa § 274 CSP, nie je výkladovým excesom, ktorý by bol spôsobilý viesť k záveru, že by šlo o zjavný právny omyl pri aplikácii podústavného procesného práva. Zákom použitý výraz vážnych okolností, ktorý bol predmetom výkladu krajského súdu, vytvára pomerne široký priestor na posúdenie konkrétnych situácií. S ohľadom na to, že tento široký pojem je obsiahnutý v norme procesnej povahy, ktorého aplikácia nevedie k definitívnemu vyriešeniu sporu, ale k tomu, že spor neskončí formálnym procesným odklonom a ďalej bude pokračovať smerom k vecnému rozhodnutiu, nie je dôvodom na to, aby ústavný súd do tohto výkladu krajského súdu osobitne zasahoval.

10. Treba však súhlasiť s argumentáciou sťažovateľky, ktorá je podporená poukazmi na viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu o tom, že nebol daný dôvod na odročenie nariadeného pojednávania,

na ktoré bol žalovaný riadne a s predstihom predvolaný. To, že nebol daný dôvod na odročenie pojednávania, však neznamená neudržateľnosť záveru krajského súdu o tom, že nebol daný dôvod rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie, a to osobitne s ohľadom na to, že žalovaný bol v spore aktívny tak, že nielen podal odpor proti platobnému rozkazu, ale následne reagoval na vyjadrenie sťažovateľky a žiadal o odročenie nariadeného pojednávania. Tento prístup krajského súdu je prejavom reakcie na závery judikatúry nielen najvyššieho, ale aj ústavného súdu o nevhodnosti prepriateho formalizmu pri rozsudku pre zmeškanie s tým, že pred rozhodnutím rozsudkom pre zmeškanie do úvahy treba vziať aj iné okolnosti: presvedčivosť žaloby (2Obdo/54/2022) či zrejmý nezáujem a nečinnosť strany (III. ÚS 341/2024). Je tomu tak preto, že rozsudok pre zmeškanie z čisto formálnych dôvodov naráža na limity ústavnosti (5CdoGp/1/2019, 7Cdo/326/2021).

11. Možno uzavrieť, že vo veci sťažovateľky z pohľadu podústavného práva nebol dôvod na odročenie pojednávania, no ani nemožno dospieť k záveru, že by zrušujúce uznesenie krajského súdu predstavovalo zásah do jej ústavných práv na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie. Preto je len škoda, že okresný súd vo veci sťažovateľky nepostupoval tak, že by pojednával bez prítomnosti žalovaného, vykonal navrhnuté dôkazy a zistený skutkový stav posúdil tak, že by rozhodol nie rozsudkom pre zmeškanie, ale rozsudkom po vykonaní dokazovania po zohľadnení procesnej pasivity žalovaného, ktorá sa prejavila len tým, že ním na poslednú chvíľu ustanovený advokát sa nedostavil na pojednávanie. Na okraj treba zdôrazniť, že súčasná úprava rozsudku pre zmeškania skutočne naráža na limity ústavnosti, pričom jednotlivé nárazy na tieto limity viac či menej úspešne zmiernuje judikatúra nielen všeobecných, ale aj ústavného súdu. Tieto zmiernenia však nie sú spôsobilé nahradiť legislatívu, ktorá rozsudok pre zmeškanie nastavila na, či skôr pri formálnom výklade za hranicami ústavnosti (bližšie Sisák, Ľ. Trnavské právnické debaty: Rozsudok pre zmeškanie. In. Súkromné právo 2/2025).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. augusta 2025

Robert Šorl
predseda senátu